

Izhaja v Trstu
vsako soboto opoldne.
Rokopisi se ne vra-
čajo. Ne frankovana
pisma se ne spreje-
majo.
Uredništvo in upravnistvo
ul. del Lavatoio
št. 1, I.
TELEFON 18-67.

NARODNI DELAVEC

Posamezne štev. se
prodajajo po 6 vin.
Inserati se računajo
na milimetre v širo-
kosti ne kolone, in
sicer po 8 vin. za
vsaki mm. Za več
nego 10kratno obja-
vo pa po dogovoru.
Naročnina za celo
leto K 4.-; za pol
leta in za četrt leta
razmerno.

Glasiło „Narodne delavske organizacije“ v Trstu.

Tržaški Slovenci!

V nedeljo, dne 6. de-
cembra t. l. ob 10. uri in
pol predpoludne vršil se
bo v veliki dvorani „Narod-
nega doma (Trg Caserma)

veliki manifestacijski

- SHOD -

ZA SLOVENSKO VSEUCILISCE.

Ker je stvar zelo važna,
želeli je, da se naše občin-
stvo iz mesta in okolice
tega shoda v čim večem
številu udeleži.

Sklicatelji

v imenu tržaških akademikov.

Končni cilj razrednega boja.

Sicer pa je stališče marxizma danes
dobrim delom premagano. Kos za kosom
lomi razvoj znanosti in samega živega živ-
ljenja stebre komunističnega komunizma.
Pravimo: komunističnega komunizma, kajti
ravno v tem epohalnem Marx-Engelsevem
umotvoru tiči jedro modernega komunizma
(revolucionarnega socializma). Ni tukaj
mesta, da bi se otirneje bavili s tem
mesta, da Marx in Engels izvajata potrebo
žimo; da Marx in Engels izvajata potrebo
revolucionarnega boja in razredne taktike
iz revolucionarnih elementov, ki jih vse-
buje neizprosni in ljuti gospodarski razvoj
sam v sebi. Ravno tako, kako je buržo-
azija proslavila svojo zmago na ruševinah
feudalnega družabnega reda, ravno tako
sili razvoj buržoazije, neprekidna gospo-
darska in politična koncentracija in asoci-
jacija na eni a proletarizacija in propa-

PODLISTEK.

O delavskih stanovanjih.

Vprašanje zboljšanja bivališča delavske
rodline je gotovo eno izmed najvažnejših in
najbol težkih nalog socialnega napredka,
katere pričakujejo nujne rešitve. Ali ta
zadeva je tako zamotana, da se danda-
našnji ni našlo niti začetka niti načina,
po katerem bi se dalo razvzpostaviti v spl šao
zadovoljstvo in resnično korist preče
vprašanje delavskih stanovanj. Poskusilo
se je že dovolj in slučajno so se taka
podjetja res obnesla, ali navadno je vse le
odvisno od kakih posebnih ugodnosti kraja,
časa ali razmer, ki so pa povsod in vsak
hip različne, tako da enotnega koristnega
sistema glede gradnje delavskih hiš ni
možno postaviti. Nečemo tu razpravljati o
vseh težavah, ki se rešitvi tega vprašanja
zoperstavljajo s skoro nepremagljivo silo.
Le v pojasnilo služijo naj sledeče opazke.
Na primer kdo naj zida delavske hiše? De-
lavci navedno ne more, ker v to treba
novca in tega nima on tako zelo na raz-
polago. Tedaj nekdo, ki pa ima denar,

danje v vse večjo bedo (t. zv. Veretendungs-
theorie) na drugi strani, moderni proletar-
rijat v to, da pod izogibom gospodarske
smrti s pomočjo politične moči (Marx in
Engel označujeta politično moč kot: „or-
ganizirano moč enega razreda v svrhu
uničenja drugega razreda“: II. del komu-
nističnega manifesta.) revolucije postane
vladajočim razredom, iztrga iz rok buržo-
azije ves kapital in izroči istega skupnosti
(kolektiviteti) v svrhu skupne uporabe. —
To sintezo izražajo lapidarno II. po-
glavje komunističnega manifesta, ki se bavi
z: proletarci in komunisti, z besedami:
„organiziranje proletarijata v razredno
stranko uničenje buržoaznega gospodarstva,
osvojenje politične moči po proletarijatu“.
In ravno v tej točki, to je v načinu izva-
janja končnega cilja razrednega boja, vi-
dimo, kako socialisti-revizijonisti vodijo
ljuti boj se socialisti-markisti. Dočim
ti slednji hočejo, da govorimo s Karlom
Kautsky — rusiti podobno teku rake, pra-
šajo se drugi zakaj? v kako svrhu? Da
propadamo tudi mi na ruševinah od
nas strtega doseganega družabnega reda?
Ni dovolj, pravijo revizionisti, da je pro-
letariat sam na sebi z ozirom na svojo
organizacijo in politično moč, ki jo isti
posедуje, že zvel za izrševanje velike misije
— revolucije? potrebno je pred vsem in
to je prava conditio sine qua non, da je
tudi gospodarski razvoj sam dozorel do
one višine, ki je potrebna, da omogočuje
potom revolucije prehod iz sedanjega na
privatni lastnini nad izdelovalnimi sredstvi
slonečem gospodarskem sistemu v siste-
kolektivne lasti. Revolucija n-j je le zadnja
etapa evolucije zadnji korak v razvoju sa-
mem. V nasprotnem slučaju bode revolu-
cija vstvarila še večjo negotovost, nered,
neednakost in bedo. Tako mi lijo ostro-
umni duhovi a la Sombart, tako mi li
danes dober del bivših ortodoksnih social-
listov. Tako misli Paul Bruess, ki je iz
navdušenega revolucionarja prešel v tabo-
trezno mislečih umernih socialistov, ker
ga je razmišljanje v posledicah revolucije
privedlo do spoznanja, da bi revolucija — re-
volucionirala delavstvo samo! Torej? Evo-
lucija, — ne — revolucija! Združiti vse
istovetne delavske interese v tesno, a vse
delavske interese sploh v široko zvezo, nav-
dajati delavstvo v nado v boljšo bodočnost,
ki mu jo prinese dosledno in pošteno,
praktično delo na socialnem polju. Pod-
učevati delavstvo o njegovih potrebah in
storiti ga sposobnim, da spozna svoj po-
ložaj kot delavec, kot član svojega naroda.
Mesto v ljuti revolucionarni boj, podajmo
se v iskreni interesni boj za naše delavstvo.
Mesto da bi rušili in uničevali druge,
nastojamo da zidamo in povzdignemo samih
sebe. Ne zoperstavimo se razvoju ampak

porečete. Prav imate, ali kdor ima denar
hoče imeti tudi svojo korist, svoje odstotke
in sicer sigurne, kakor mu je zajamčeno v
drugih kapitalističnih podjetjih in prome-
tih. Ker mu pa ne more nihče jamčiti za
zadostno gotovostjo, se navadno podvjetnik
tega vprašanja ne loti. Ako se ga pa loti,
da zida za delavsko ljudstvo velike hiše,
prave kasarne z mnogimi malimi stano-
vanji, kakor jih opažamo v zunanjih delih
našega mesta, tedaj daje dotični gospodar
izd. lati te hiše na tak način, da pušča vse
zahteve in priporočila stavbnega reda po
možnosti v nemar, da si le zagotovi svoj
dohodek.

Take hiše se vspenjajo na veliko nizkih
nadstropij počeni s stanovanji pod zemljo
do 6. in 7. nadstropja pod streho gor.

Da se napravi največje število biva-
lišč, razdeli se vse na najmanjše prostore.
Zidovi so tenki, da se čuje skozi iz sosedo-
vega stanovanja; stopnice ozke in temne,
ker za njih ne plača nihče najemuine. Na-
vadno ima več stanovanj vkup svoje stra-
nišče, kar vzbuja mnog gnusa in povspe-
ljuje raznašanje bolezni, da ne govorimo o
dušljivem smradu, katerega proizvoda po-
gostna uporaba stranišč. Veliko manjih

tudi ne hitimo naprej pred razvojem! Nav-
dušujmo se za praktično delo, a ne
žrtvujmo svoje in svojega naroda seda-
njosti in bodočnosti radi idealov, ki se
bodo morda enkrat uresničili, v katere
smemo pa danes gledati le kakor gledamo
na zvezde, na mesec....

Krvavi jubilej.

Sestdeset let nas deli od onega dneva,
ko je 18-letni cesar Fran Josip I. stopil
na prestolj Habsburžanov. Krvava je bila
ona doba. Po vseh deželah, ki so tedaj
pripadale kroni, je vrel: baklja francoske
revolucije, revolucionarni duh, ki je bil le
produkt vzviš-nih stremeljenj po rešitvi iz
neznosnih spon feudalno srednjeveškega
življenja, izraz duševnega razpoloženja, ki
ga je v duši vsacega čutečega človeka
vzbujal jarem absolutističnega vladanja,
veliki vpliv napredne, z narodnim zanosom
navdahnjene literature, vse to je izzvalo
one krvave dogodke, ki označajo zgodo-
vino nastopa Frana Josipa I. na prestolje
svoje vladarske hiše. Splošna nezadovolj-
nost, sovražnik na severu, na jugozapadu,
na vzhodu. Kakor da ne bi bilo vse to
dovolj, vrel je tudi v notranjem. Krvava
je bila ta doba in trebalo je preliti mnogo
krvi, da se je vdušilo notranje in zunanje
nemire in da je zavladal mir vsaj začasno.

Minulo je od tega 60 let. Dolga doba
je to in tekom te dobe se je marsikaj
spremenilo. Spremenile so se državne meje
na jadranski obali, rektificirale so se meje
na severu. Po dolgi poskusih prineslo je
leto 1860. prve začetke resnega konstitu-
cionalnega življenja. Proklamirala se je
tudi enakopravnost mej narodov: vsi narodi
so enaki pred zakonom v javnem in pri-
vatnem življenju, v šoli in v uradu; posta-
vilo se je trde temelje parlamentarnemu
življenju; ločilo se je justično upravo od
politične; osvobodila se je ognjem in mečem
Bosna in Hercegovina; uvedlo se je obli-
gatorno delavsko zavarovanje proti bo-
lezni in nezgodam; razširila se je s
splošno (V.) kurijo volilna pravica (leta
1896); izvel se je temeljito princip ust-
menega in neposrednega pravnega postop-
panja; odprla so se s splošno volilno pra-
vico vrata parlamenta tudi nižim, posebno
delavskim slojem; anektirali sta se Bosna
in Hercegovina in... preteklo je 60 let.

Nahajamo se l. 1908. Marsikaj se je
spremenilo in predrugalo. In vendar le
...kri ni izginila!

Slovan, ki se je tekom dolgega 60-
letnega zgodovinskega razvoja pokazal
zvestim, državo in dinastijo ohranjajočim
činiteljem; Slovan, ki je na lombardskih
nižavah, v severnem gorovju in na ogrskih

planjavah prelivaj svojo slovansko kri za
nemško — centralistično državno idejo,
da, za nemško dinastijo, ta Slovan se
mora dane po 60 letnem upravnem živ-
ljenju vprašati, ali temeljni zakoni, ki so
sirenskim glasom proglašali enakopravnost
vseh narodov, vseh državljanov, veljajo
tudi zanj?

Na Češkem vodi junški in viteški
češki narod večletni gigantski boj proti
nasilnežu Nemcu, ki podprti po sistemu
vladanja v Avstriji, skuša vgonobiti ves
češki živelj. In ponosna slovanska metro-
pola, zlata stolopca Praga naj je obsojena
trpeti, da se jo v svojem srcu provocira,
izziva z rudeče-belo-zolitim praporom, ki
naj svobodno plapolja po slovanskem
ozemlju? In ko ves češki narod v svetem
ogorčenju vstaja na obrambo svojih narod-
nih in človeških pravic, pošilja se proti
njemu nemško-avstrijske dragonce, pro-
glaša se nagla sodba in pošilja se na ju-
bilejni dan v zlato Prago — krvnika.

Da Hrvaškem zatira madjarska stra-
hovlada čili in zdravi hrvaški narod. On,
ki je pred 60 leti rešil krono pred ma-
djarsko nevarnostjo, kliče danes obupno v
svet po rešitvi iz madjarske sužnosti. Na
sam dan jubileja se policijskim potom pre-
poveda zajamčeno svobodo govora.

A mi Slovenci? Odgovori naj Lju-
bljana, katere tlak je bil letos, torej v ju-
bilejnem letu okrvavljen slovensko krvjo!
Prikrajšan na vseh svojih najelementar-
nejših pravicah, toliko v uradu, kolikor v
šoli, v privatnem in še več v javnem živ-
ljenju, se bori v titanskem boju z nemško
in z italijansko nestrpnostjo.

Če je res, da je podlaga slovenskega
naroda najnižji stan: v mestih delavec, na
deželi kmet, potem je avstrijska vlada
tekóm 60 letnega vladanja zelo malo
skrbela, da bi povzdigovala slovenski na-
rod. Agrarno vprašanje je pri nas še
odprta rana. V mestih in posebno v Trstu
stoka naše delavstvo v sponah narodnih
in gospodarskih mu sovražnikov. Povsod
zaničevanje, zasmehovanje. „Windische
Hunde!“, ta beseda je zavzel, prvo mesto
v frazeologiji nemških uradnikov in polu-
radnih krogov.

Povsod nevolja, povsod kri. V teh
razmerah so avstrijski Slovani slavili 60
letni jubilej svojega vladarja. Krvav je ta
jubilej zares! Pač pa nam je ta jubilej
odprl oči vsem, tudi najzm rnejim. Slo-
vani in Slovenci so izprevideli od kod pri-
haja luč. Narodna zveza Jugoslovanov na
Dunaju, nas uči! Ne obupajmo! Če so se
na predvečer jubileja svetila okna naših
hiš, svetilo je še bolj v naših srcih, v ka-
terih je neki notranji glas vpil:

Krvav je ta jubilej, krvav je, toda
zadnji v svoji vrsti!

Delavsko zavarovanje in industrija.

Znani so pomisleki ki jih industrijalci
gojijo za delavsko zavarovanje. Kadarkoli
je vlada dala razumeti, da namerava resno
lotiti se razširjenja in popravljajja obsto-
ječih delavskih zavarovalnic, in predložiti
načrte za starostno in invaliditetno zava-
rovanje delavcev, so se vedno industrijalci
nahajali v prvih vrstah sovražnikov razšir-
jenja delavskega zavarovanja. Znale so
razne enquete, rezolucije, in vsakojake
spletkarje industrijalnih korporacij in po-
sameznih industrijalcev vže od leta 1894
naprej, to je od časa ko je Körberjev ka-
binet vsaj navidezno pokazal voljo stopiti
iz polja praznih obljub na polje dejanja.
Ti kriki se ponavljajo tudi sedaj ko ima
priti na dnevi red državnega zbora načrt
zavarovanja delavcev proti bolezni, nezgo-
dam na delu, starosti in nezmožnosti, ki
ga je izdelal kabinet barona Becka. V ko-
liko so ti kriki opravičeni? Ali nameravamo
delavsko zavarovanje zares pomenja za
industrijo občutljivo obremenjenje? S tem
vprašanjem se bavi v socialno-demokra-
tični mesečni reviji Jakob Brod v zelo

(Pride še.)

poučenem članku. Splošno se povdarja, opazja člankar, da delavsko zavarovanje otežuje ali celo onemogoča konkurencijo na svetovnem tržišču s tujerodnimi industrijskimi izdelki. To so popolnoma neosnovani pomisli. Da je temu tako nas uči industrijska Nemčija, kjer pade neverjetna povzdiga domače industrije ravno v čas ko se je uvedlo obligatorično socialno zavarovanje. Nemčija stoji se svojim delavskim zavarovanjem še vedno na prvem mestu, a kar se tiče invaliditeta in starostnega zavarovanja celo na prvem mestu. Svota, ki se vsako leto vplača in izplača za nemško delavsko zavarovanje so tako velike, da moramo šteti skupaj Avstro-Ogrsko, Francozsko, Italijo, Belgijo in Švico, da dobimo absolutno in relativno enako velike številke. Od leta 1885. do konca leta 1905. je promet zavarovalnic proti bolezni, nezgodi in nezmožnosti dosegel ogromno število od 5 milijard in 600 milijonov mark. V istem času se je potrošilo 500 milijonov mark za zidanje delavskih stanovanj, zdravilišč in okrevališč ter je nakupljeno premoženje znašalo skoraj 2 milijardi mark. Vzlic temu pa ni nemška industrija ne samo nič trpela, ampak se je razvidno v tej dobi povzpela do sijajne višine. Torej? Da se dokaže neosnovanost krika industrijalcev je treba delavsko zavarovanje razmotrivati se stališča narodnega gospodarstva.

Obžalovati je treba, da so nacionalni ekonomski do sedaj popolnoma zanemarili vgloditi se v vprašanje delavskega zavarovanja in to tembolj, ker edino nacionalna ekonomija utegne odgovoriti na vprašanje, ali delavsko zavarovanje zares obremenjuje industrijo. Stvar je pa enostavna. Nacionalni ekonomski so se tem več bavili s privatnim zavarovanjem, ki se vrši potom spekulativnih zavarovalnih družeb, katere prinesejo vsako leto lepo število milijonov na tantjemih za upravne svetnike in dividende za akcionarje. Tukaj, pri privatnem zavarovanju se splošno priznava veliko korist privatnega zavarovanja in hvali njegov veliki pomen toliko za gospodarstvo poedinca, kolikor za gospodarstvo naroda.

Popolnoma drugače stoji stvar pri delavskem (socialnem) zavarovanju. Tukaj stekajo toliko nacionalni ekonomski kolikor industrijalci, češ, da delavsko zavarovanje nalaga industriji breme, ki ju ona ne more nositi. A vendar ni temu tako.

Vse bolniške blagajne v Avstriji z rudokopnimi blagajnami (Bruderladen) vred so od leta 1890. do leta 1905. inkasirale 675,047.000 kron, a izdale 632,981.000 kron. Od teh sprejemkov odpade približno tretji del = 225,015.666 kron na podjetnika. V sedmih teritorialnih delavskih zavarovalnicah proti nezgodam, ne vstevši združne zavarovalnice državnih železnic, se je v istem času prejelo 309,378.105 K, od katerih odpade 10% = 30.937.810 K na delavce. Podjetniki so torej morali prispevati še svoto od 278,440.295 kron. Šteje li se k temu znesek 225,015.666 K kot prispevek za bolniško zavarovanje, pa je avstrijska industrija iz naslova bolniškega in nezgodnega zavarovanja, v času od 1890 do 1905 morala plačati vsega skupaj približno 503,456.000 K.

Ta znesek bi bil v razmerju z vrednostjo izdelkov ki so jih v istem času producirali 3 milijoni zavarovanih delavcev v Avstriji, naravnost neznameniti v slučaju, ko bi ga podjetniki morali plačati iz svojega. Svota od 503,456.000 ne znaša namreč več nego 1/2% prometa blaga v istem času. Tako neznameniti bi bil torej prispevek k zavarovanju, če bi ga podjetniki morali plačati iz svojega žepa v resnici pa ne plačajo podjetniki niti vinarja iz svojega, ampak anticipirajo le zavarovalne zneske, ki jih potem vdobijo nazaj v ceni prodanega blaga. Podjetniki štejejo namreč kar zavarovalne prispevke med režijske stroške (stroški izdelovanja, kakor na pr. cene surovin, najemnine, mezde itd.). Jasno je torej, da zavarovalne zneske ne plačajo podjetniki — producentje ampak šroka javnost — konsumenti.

To okolščino dokumentira člankar s priznanji najbolj prizadetih oseb — industrijalcev samih.

Torej? Ne izvirja li iz vsega tega jasno, da je vse osovraženje delavskega zavarovanja popolnoma neopravičeno, rekli bi izraz skrajne tesnosrčnosti in antipatičnega egoizma? V kratkem pride zavarovalni načrt pred državni zbor. Ob tej priliki se bodo pokazali vsi pravi prijatelji delavstva in oni, ki jim je interes delavstva le demagoško sredstvo v dosego sebičnih koristi.

Tajniško poročilo

tovariša V. Engelman-a.

Poleg teh prireditev je pa N. D. O. skrbela za drugo duševno hrano: predavanja.

Tekom letošnjega upravnega leta bilo jih je ednajst. Predavali so gg. dr. Mandić Jos., dr. J. Pertot, Rud. Segal, prof. dr. Ilesič, veterinar Cek, dr. Gosak, prof. dr. Šurjin in stud. med. Zalokar. Predavalo se je o raznih predmetih: o starostnem zavarovanju, o hrani, delav. stanovanjih, nekdanjih šolah, mleku, štrajkih itd.

Predavanja so se vršila ali v društveni dvorani, ali pa v veliki dvorani Narod. doma. Z veseljem pa omenjam, da so bila vsa predavanja izborna obiskana.

Gg. predavateljem pa bodi ob tej priliki izrečena najiskrenejša zahvala za njih trud in požrtvovalnost.

Poskrbelo se je pa tudi za zabavo.

Teh je bilo devet in sicer 1. decem. v Rojanu predstava in ples, 4. jan. veliki ples N. D. O. v „Nar. domu“, 12. in 19. domača zabava v društvenih prostorih, 26. jan. in 16. februarja veselca v Rojanu, 29. svečana veliki ples pek. pomočnikov v Nar. domu. 3. sušca velika reduta v „Narodnemu domu“, 26. aprila veselica premikačev v Rojanu.

Izmed vseh prireditev je najlepše uspela velika reduta na pustni torek 3. sušca. Vsi prostori „Nar. doma“ so bili natlačeni občinstva, a preostalo je čistega dobička 1013 K.

K tem prireditvam naj omenim še dve. Naš dan je bil pač dne 1. majnika. Velikanski shod, za tem veličasten obhod, pri katerem ni bilo niti najmanjše nerednosti. Popoldne je še krasno uspela velika veselica pri sv. Ivanu. Ta dan je pokazalo slovensko delavstvo naklonjenost in ljubezen, ki jo goji napram N. D. O.

Trst je strmel nad to prireditvijo, slovenski delavec pa zrl z zadovoljstvom na svojo organizacijo.

Se impozantnejša je bila pa obletnica N. D. O. dne 9. avgusta t. l.

Take prireditve še niso videli tržaški Slovenci. Bil je za nas pravi triumf. Ob tej priliki so nas posetile podružnice, med katerimi je puljska priredila poseben vlak.

Dopoldanskemu slavnostnemu shodu je sledila popoldne velikanska ljudska veselica v Rojanu, kjer se je razvila naša zastava.

Istega dne je izšel tudi naš list „Narodni delavec“.

S tem je odbor izpolnil dano besedo članom, a sedaj je pa dolžnost Vaša, da list tudi podpirate, kajti, ako ne bode podpore od Vaše strani, tedaj se bo list moral vstaviti.

Vse naše delovanje je pa izborna podpirala naša vrla „Edinost“, ki nam je za N. D. O. drage volje prepustila posebno rubriko. Za vse usluge izrekam na tem mestu uredništvu iskreno zahvalo.

Tu sem Vam v glavnih potezih orisal delovanje odbora. Dela je bilo obilo, a tudi uspehov. Mnogo je bilo pa tudi dela z raznimi pripravami, katerih uspehi se bodo pokazali tekom prihodnjega leta. Tako n. pr. smo stopili v dotiko s češkimi socialisti in sta nas v to svrhu obiskala poslanca Klofač in Buřival, da sta lahko osebno konferirala z našimi železničarji.

Letošnje leto posvetili smo bolj agitatoričnemu delu, a drugo leto bavili se bomo bolj s strokovnimi ustanovitvami.

Zaključujem z željo, da bi Vam mogel prihodnje leto podati še ugodnejše poročilo, Vas pa še ob enem prosim, da podpirate odbor v njegovem delovanju vsestranski, kar bode rodilo še obilnejše sadove. (Konec.)

Politični razgled.

Veliki nemiri v Pragi,

Ker ni bilo možno zatreti z navadnimi sredstvi — policijo in — vojaštvom! — demonstracij in izgrediv, je centralna vlada posegla po skrajnem in izrednem sredstvu in proglasila nad Prago in okolico naglo sodbu. Človek se mora prasketi, ali smo zares v moderni državi? Kakor znano, imajo nemiri v Pragi, v Brnu v drugih večjih mestih na Češkem svoj vir v nemški nadutosti, silovitosti in brezobraznosti. Nemški dijaki „burši“ nočejo še razumeti, da ima slovenska Praga elementarno pravico prepovedovati si enkrat za vselej, da prirejajo v srcu Prage — na trgu „Grabenu“ svoj „bumel“ in da zahteva narodna čast češke metropole, da se z vsemi močmi postavi po robu nem-

skim narodnim demonstracijam, ki jih dan za dnevom prirejajo nemški dijaki s tem, da se sprehajajo v vrstah z nemško-nacionalnimi „kulerji“ (trobojnicami) po praških ulicah). Tega nočejo razumeti nemški dijaki in razne kreature à la Wolf, Parter itd. Temu se ni čuditi. Navavnost škandal pa je, da noče tega uvidevati slavna vlada se svojim Bienerthom na čelu. Na mesto da bi vlada ugodila odločni zahtevi domačega prebivalstva in zabranila dijakom bumlovati, se je vlada postavila zopet na staro avstrijsko-polijsko stališče in odgovorila na opravičene češke proteste — s proglašenjem nagle sodbu. To je vlada storila na dan jubileja. Kakor vidimo, ministri odhajajo — a Slovane se tlačijo naprej po starem receptu.

Kaj bo z državnim zborom?

Govori se, da namerava vlada, vsled neugodnega parlamentarnega položaja, ki je navstal radi dogodkov na Češkem, preložiti seje državnega zbora. Takratno zasedanje državnega zbora ima biti eno najvažnejših. Na dnevnem redu so provizorij, zakonski načrt o aneksiji Bosne in Hercegovine, delavsko zavarovanje, trgovinska zveza z Romunsko itd. Ali bo vlada res odlašala z razpravo o delavskem zavarovanju radi par nemških — buč?

V Rimu

se je ta teden razpravljalo v parlamentu o zunanji politiki Italije s posebnim ozirom na aneksijo Bosne in Hercegovine. Padle so grenke in oistre besede na naslov naše monarhije in italijanskega ministra zunanjih zadev — Tittonija, kateremu slednjemu se predbaciva, da je nasproti Avstriji premehak in da žrtvuje interesom Avstrije interese — Italije. Kakor stoje stvari, ni izključeno da pade — Tittoni. S tem bi zadrega Avstro-ogrsko zunanje politike postala še večja. K številnim nasprotnikom novega kursa Avstro-ogrske bi se v tem slučaju — po padu Tittonija — pridružila tudi Italija. In Avstro-Ogrska bi bila v tem slučaju — splendidno izolirana.

DOMAČE VESTI.

Volitev predstojništva delavske zavarovalnice proti nezgodam za Primorsko, Kranjsko in Dalmacijo v Trstu. — Predstojništvo te zavarovalnice je še zmiraj v pretežno italijanskih rokah.

Kriva temu je, poleg neprimernih pravil, naša slovenska neorganizovanost.

Volitev se vrši vsako drugo leto; vsakokrat volijo tri od šestih kategorij, v katere so razdeljeni zavarovani obrati. — Vsaka kategorija voli po jednega zastopnika podjetnikov in jednega zastopnika delavcev, ter obema po jednega namestnika.

Letos volijo te-le kategorije: 1. železnice, podjetništva za prevažanje in skladišča blaga, natovorišča; 2. rudarstvo in plavarstvo, kovinarstvo, stroji, orodje itd.; 6. papir, usnje, lesne snovi in rezljanje, kmetijski in gozdarski obrati, mlini.

Volitev bo dne 16. decembra t. l.

Za to volitev se je izmed tržaških Slovanov sestavil poseben akcijski odbor, kateremu načeluje g. dr. Edvard Slavik, advokat v Trstu.

Glasovnice so vže razposlane vsem podjetnikom (delodajalcem) za njih in za delavce. Kdor še ni prejel glasovnic, naj se takoj oglasi na naslov g. dr. Edvarda Slavika.

Kdor je prejel glasovnice, naj jih pravilno podpiše, oziroma da pravilno podpisati od delavcev: delavska glasovnica mora nositi podpis poverjenika delavcev in podpis samega podjetnika.

Glasovnice, pravilno podpisane, je poslati takoj na naslov g. dr. Edvarda Slavika, advokata v Trstu, ulica Galatti št. 18.

Jutrnji shod. Dolžnost je vsacega zavednega delavca, da pride jutri na shod v „Narodnem domu“, da manifestira za svoje šole!

Politično društvo „Edinost“ in italijansko vseučiliško vprašanje. — Z ozirom na dejstvo, da je italijansko vseučiliško vprašanje stopilo v odločilen štadij, je politično društvo „Edinost“ zavzelo svoje stališče nasproti temu vprašanju ter poslalo na zbornico posancev obširno peticijo. Uvodoma priznava peticija Italijanom pravico do vseučilišča, saj tudi Slovenci zahtevamo isto zase. Toda z ozirom na neznosne razmere v Primorju in zlasti v Trstu, katere je ustvarila italijanska politika nasilja in zanikanja vsake narodne ravnopravnosti in celo eksistence glede Slovencev in Hrvatov; z ozirom na to, da nam Italijani ne dadó v teh krajih — zlasti v Trstu — niti nujno potrebnih

ljudskih šol; z ozirom na to, da bi bilo italijansko vseučilišče v Trstu ob teh razmerah pljuska v obraz primorskim Slovanom in s katerega bi se ob enem na vse strani Primorja zlivale na novo poživljene protislovenske struje, — ne morejo tržaški Slovenci brezpogojno pritrditi italijanski zahtevi po vseučilišču, marveč naprošajo zbornico, da pri razpravljanju o tem vprašanju vpoštevata sledeče: 1. da se tiče to vprašanje direktno tudi Slovencev, posebno tržaških, in sploh vseh primorskih Slovanov; 2. da se morajo, predvsem s pravičnim postopanjem napram slovenskim so- deželanom, posebno na šolskem polju, šele ustvariti predpogoji za mirno razpravljanje in za sporazum o italijanskem vseučiliščnem vprašanju; 3. da je prej, nego se dajo Italijanom nove pridobitve na šolskem polju, dati tržaškim Slovincem in primorskim Slovanom one učne naprave, ki jih italijanski šolskeje uživajo že od davnaj; 4. da se v ohranitev ravnotežja in miru med obema narodnostima italijansko in slovensko vseučiliščno vprašanje smeta rešiti le istočasno; 5. da se italijansko vseučilišče nikakor ne sme ustanoviti v Trstu, ampak le na izključno italijanskih tleh; če bi se pa ti zahtevi ne moglo ugoditi, in bi torej moralo nastati novo vseučilišče ravno v Trstu, da se tedaj ravno v ohranitev ravnotežja in narodnostnega miru ustanovi vseučilišče le kakor utrakvistično, italijansko-slovensko vseučilišče — kakoršnja ustrojitev bi edino mogla ublažiti škodljive politične posledice vseučiliščne naprave v Trstu.

Kdo je šarlatan? — Zadnji „Železničar“, glasilo nekaterih železničarjev, katerega urejuje uboga železničarska para Dr. Šolar, se je zopet enkrat pošteno blamiral. Ta učenjak, ki nima o železnici najmanjšega pojma, je toliko nazaj s svojimi papirji, da se niti se zaveda, kako spravlja svojo nevednost na papir. V svojem strokovnem lističu joka in zagotavlja, da je edino zveličalna socialno-demokratska stranka za železničarje „Narodna delavska organizacija“ pa, da je posledica presečenja tržaških narodnjakarjev, ki so ob priliki zadnjih državnozborskih volitev uvideli, da se jim majejo tla. Najpoprej moramo pribiti dejstvo, da se mora železničarska organizacija zelo slabo počutiti, kajti vsaka štev. njenega strokovnega lista obsega obširna poročila o njenih namišljenih uspehih. Da se je ustanovila N. D. O. Vam moramo po povedati, da niso bile zadnje državnozborske volitve krive, ampak voditelji jugoslovanske socialne demokracije, kateri so slovensko delavstvo leta in leta varali. Dalje pravi, da je N. D. O. tudi med železničarje posegla, toda doživela velik fiasko. Sodrugi, le počasi, kar se tiče fijske, katerega nam očitata, bodite le potolaženi in preštejte natančno svoje člane, kateri Vam še donajajo redno mesečnino in prepričali se bode, da ni bil tako velikanski fijsko, kakor Vi kričite. Vrhunec Šolarjeve neumnosti je pa dosegel „Železničar“ s tem, da je obelodanil sledeči odstavek: Z denarjem kapitalistov se plačuje za propagando N. D. O. in kapitalisti plačujejo najete ljudi, ki iz nevednosti ali zlobe agitirajo za N. D. O. Sodrugi, tukaj pa le počasi in lepo roko na srce. Pri naši N. D. O. se ne plačuje agitatorjev, ker imajo člani sami dovolj poguma agitirati. Toda pri Vas pa stoji stvar malo drugače glede plačanih agitatorjev. Dr. Šolar, Kopač, Regent, Kermolj i. t. d., so sami prepričani socialisti in žive od zraka. Dalje pravi, da ima naša N. D. O. najete šarlatane. Mi sedaj res ne vemo kedo je večji šarlatan, tisti, kateri v svojem prostem času iz veselja in ljubezni agitira, ali pa tisti, ki je mastno plačan, za to, da cel dan v kavarni sedi in zvečer par uric ljudi farba.

Dosedaj ste nam vedno zatrjevali, da ste veliko boljši Slovenci kot mi, da je pa to tudi res ste dokazali zadajo nedeljo. Prepričani ste bili, da bi Vam italijanski sodrugi na shodu v gledališču „Politeama“ ne bili pustili slovensko govoriti, da pa dokažete zopet enkrat da ste dobri Slovenci ste sklicali sami shod, ter se izrekli kot del slovenskega naroda, da tudi Vi zahtevate italijansko vseučilišče v Trstu. Sodrugi, hvala za tako narodnjaštvo. In ravno na tem shodu, katerega so se udeležili tudi nekateri železničarji ste se zopet sami obodili in pospešili vže tako neizogibni polom.

Pagnini ali pok. dr. Venezian? Minole nedelje so priredili tržaški Labi v gledališču Politeama Rossetti manifestacijski shod za italijansko vseučilišče. Govorili so na shodu razni govorniki, eden bolj navdušeno kakor drugi. Ko smo drugi dan čitali v laških listih govore, smo našli med njimi govor, o katerem bi bili sodili, da ga je gotovo izustil pok. dr. Felice Venezian, če bi ne bilo nad govorom tiskano, da je

DELAVCI!

ŠIRITE „NARODNEGA DELAVCA“.

to govor socijalno-demokratskega državnega poslanca Pagninija. In res je bil ta govor tako šovinističen, tako nacionalistično navdušen, da bi bil delal čast pok. dru. V neznanju, ne pa mednarodnemu socijalnemu demokratu Pagniniju.

Kako je Jože Kopač priljubljen. Minole srede zvečer je bilo v gostilni „Pri stari breski“ v ulici del Belvedere polno ljudi. Seveda je bilo mnogo vika in kraka. V nekem kotu so sedeli pri mizi trije možiceljni in eden teh si je dovolil zaupiti: „Živijo Kopač!“ Ta vsklik je imel kaj čuden efekt: vsi ostali gostje so bili takoj po koncu in so odovorili z vsklikom: „Živijo Mandić!“ „Živela Narodna delavska Organizacija!“ Oni trije možiceljni so jo pa urnih nog popihali in da ni posegel vmes gostilničar g. Hinko Kosič, bi bili gotovo odnesli na svojih plečih spomin na svoje neumno izzivanje.

Javni shod, ki ga je minulo nedeljo priredilo politično društvo „Edinost“, je vspel najlepše. „Tržaško Slovenstvo“ je obračunalo na korenit način s tržaško socialno-demokracijo. Vsi trije govorniki g. Dr. Slavik, Dr. Rybář in gov. Dr. Josip Mandić so se svojimi govori na naslov tukajšnje socijalne demokracije želi obilno pohvale. Razume se samo ob sebi, da je slavljence dneva bil — sodrug dr. Tuma!

Dnevi so mu štetí. Doznali smo, da veliko glasilo italijanskih socijalnih demokratov „Il Lavoratore“ neha izhajati dne 15. t. m. — Reče je že dolgo časa hiral. Nekdaj je bil jako rejen (4 strani), a ko se ga je lotila bolezen, je kmalu tako shujšal, da ga je bila komaj še polovica (2 strani). Zaman so mu iskali zdravila. Niti medicina, ki so bili šli zanj po njo v sv. Križ, ni pomagala. Bolezen je bila pač neozdravljiva. Kolegijalnost nas sili, da opozarjamo gospodo okrog „Delavskega lista“, da je bolezen, za katero mora umreti „Il Lavoratore“, tudi nalezljiva.

Miklavžev večer, ki ga priredi „N. D. O.“ jutri popoldne v lastnih prostorih, bo res nekaj posebnega. Naši člani naj pripeljejo seboj svoje otročice, katere bo Miklavž obdaroval. Začetek o 5. uri popoldne. Vstopnina prosta.

Predavanja. I. predavanje „N. D. O.“ bo dne 13. t. m. Predaval bo prof. dr. Fran Plešič iz Ljubljane o: „Ban Jelačić in Slovenci l. 1848.“

Slovensko gledališče.

Jutri se uprizori dramsko delo prve vrste, enodejanka „Povratek“, hrvatskega pisatelja Sergijena Tučiča. Že ta drama zasluži polno hišo, ne oziraje se na drugo enodejanko „Bogata edinka“, veseloigra iz poljskega življenja.

Iz naših dežel.

Iz Doline. V nedeljo 22. novembra sta udarila tukaj pri pridigah oba duhovna po naši novoustanovljeni podružnici N. D. O. Kaj pa jih je tako zadelo, da sta čutila to potrebo? Na ustanovnem shodu 15. t. m. je neki govornik povedal, da je duhovščina molčala na Češkem, dokler je bilo češko delavstvo organizirano v nemški socijalni demokraciji, a hitro, ko se je delavstvo osamosvojilo in ustanovilo narodno češko organizacijo, nastopil je proti njej celo kardinal Schönborn. To je vzrok, ki je podžgal našega dekana in kaplana, da sta 22. t. m. grmela proti N. D. O. Povedo tudi, da nista bila navzoča pri shodu ne dekan in ne kaplan, zato je mogoče, da jima je njih reporter drugače povedal, a to nas nič ne briga, zato ni N. D. O. odgovorna.

Iz tega je razvidno, da je čisto enako na Slovenskem, kakor je bilo na Češkem. Tudi slovenska duhovščina je molčala, dokler je bilo naše delavstvo organizirano pri italijanski socijalni demokraciji, a sedaj ko se je delavstvo otreslo italijanskega jarma in ustanovilo N. D. O., pa daj po tej. Da bo razvidno, da je ta naša trditev resnična, naj povemo, da si je bivši boljunski kaplan izbral organizista, ki je organiziran pri laški socijalni demokraciji.

N. D. O. je društvo, ki nima opravila z vero, N. D. O. je društvo, ki skrbi, da bi delavcu izboljšalo njegov gmočno-socialni položaj, da bi mu izboljšalo trdo prislužno korico kruha, torej je društvo, ki skrbi, ne domače povedano, za delavčev želodec. In gg. duhovni nam bodo vendar pritrdili, da je vera nadnaravna reč, ki ne pada v želodec. Zato pa N. D. O. ni bila in ni proti veri in nobenega članov ne odganja, ako hoče biti v članjen tudi v onih cerkvenih društvih, ki imajo kot svoj smoter verske vaje, pač pa mora N. D. O. vselej nasprotovati oim društvom, ki so jih ustanovili nekateri duhovni, a nimajo

smotra v verskih vajah, ampak le skrb za to, da naše narodno delavstvo cepijo na male strančice, da potem nima koristi v nobenem pogledu. Proti takim društvom smo in gotovo smo tudi proti tistim duhovnom, ki ustanovljajo taka društva. In v Dolini je ravno g. kaplan Vovk izmed teh. On je ustanovil tako društvo, samo zato, da razcepi dolinsko ljudstvo v dve stranki in ker vidi v novoustanovljeni podružnici N. D. O. društvo, ki hoče dolinsko ljudstvo združiti, bi rekli v jedno družino, zato je čutil potrebo, da se je obregnil na prižnici ob nje in najbrže pregovoril še g. dekana k temu.

Očito je, da ta napad ni bil potreben radi verskega prepričanja Dolinčanov, pač pa le radi Vovkovega delavskega izobraževalnega društva in vsled tega se nadejamo, da ne bo škodoval mladi podružnici N. D. O. To našo nadejo podpira resnično dejstvo, da ima podružnica v tej kratki dobi že blizu 200 članov.

Ne moremo, da bi ne omenili še nekaj. Če pogovorimo na javnih shodih ali pišemo v listih o duhovnih, katerim dokažemo vselej, da jim ne gre za vero, ampak le za njih društva in druge postranske namene, se nam očituje, da s tem jemljemo duhovčini ugled in s tim škodujemo veri. Mi ne moremo zato: duhoven ki uporablja prižnico za to, da na njej prodaja semena, klajno japo in celo umetna gnojila, tak duhoven je že oblatil svoj ugled in s tem škodoval sv. veri, zato je le dobro za vero, ako se tacemu pove, kar mu gre. Nadejamo se, da smo povedali dovolj jasno in nadejamo se, da verni in pametni duhovni si bodo zapomnili naš opomin, če bo to, nadejamo se, da bo naše ljudstvo verno in narodno.

Organiziranec.

Darovi.

Za Miklavžev večer. — „N. D. O.“ so darovali gg.: Skupina delavcev Lloydovega arsenala K 20.—, Vekoslav Rovar, knjigo, Josip Kranjc 40 stotink, Andrija Furlan, gostilničar via Stadion, buteljko refoška, Stanislava Kopitar buteljko cipra, Amalija Kopitar buteljke marsale; Ivan Kopitar buteljko ruma; Josip Kranjc dve škatli dateljnov in 2 igrači; dr. Rybář K 2.—, Pessa K 2.—, dr. Josip Mandić K 2.—, N. N. 60 vinarjev, Štoka K 2.—, dr. Gregorin K 2.—, dr. Slavik K 2.—, dr. Stare K 1.—, dr. Kovačič K 2.—, Šorn K 1.—, uradniki Jadranske banke K 3.30, gospa Zinka dr. Rybářeva 2 para čevljev, gospa Josipina dr. Mandičeva kapo, 2 obleki, 3 pare rokavic in 2 para zapestnic. Mavricij Haffner, trgovec s papirjem v ulici Belvedere za 7 kron igrač, Žagar Fran, jestvinčar, ovoj čokolade, A. Stular K 1.—, F. Pečenko K 1.—, A. Gasperšič škatljo biškotov, Josip Kranjc kavarna Minerva K 5.—, J. Mislej 60 vinarjev, Žerjal, Boršt, K 1.—, V. Dobaušek K 1.—, J. Lozej K 1.—, Kukanja K 1.—, Josip Gorenjec, knjigar, 10 knjig in 5 plošč barv., Jakob Perharc K 2.—, Bonetacič buteljko rezolije, pisarna zavarovalne družbe „Croatia“ 2 peresnika, Iv. Jelen 40 stot., Kovačič 40 stot., Sirk zaboj pomaranč, Josip Ulčakar K 2.—, Gregor Babič K 1.—, Ajte, trgovec, K 4.—, Josip Mreule, pek v Rojanu za K 1.20 biškotov, Filip Trobec, pek v ulici Belvedere za K 1.20 biškotov, Hinko Kosič, gostilničar ul. Belvedere, dve butelki terana, Katarina Vatovec K 2.—, Repenšek K 1.—.

(Pride še).

O priliki svojega imendana je g. Andrej Furlan, gostilničar v ulici Stadion št. 19 daroval K 2.50 za podporni fond „N. D. O.“ in K 2.50 za „Nar. Delavca“. Srčna hvala in... na mnogaja ljeta!

Odgovorni urednik: ŠTEFAN KOS.
Izdavateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA „EDINOST“ v Trstu.

Civilna in vojaška krojačnica

Bogata zaloga tu- in inozemskega blaga in vseh predmetov spadajočih v krojaško obrt.

Odlikovani dne 5. aprila 1906.

v Parizu s častno diplomom, častnim križcem in zlato kolajno in v Bruxelles-u z največjo odliko „GRAND PRIX“ diplomom.

Naročbe se izvršujejo točno in se dostavljajo na dom

August Štular.

TRST, via delle Posse 12. I. nadst. (nasproti Smolarsove papirnice).

Flojz Povh, urar s pridejano delavnico

Trst - Via del Rivo št. 26 - Trst

Izvršuje vsako popraviljanje žepnih in stenskih ur kakor tudi vsako zlatarsko in draguljarsko delo po najzmernejih cenah.

Jamstvo za dve leti za vsako popraviljanje.
Slovensko podjetje!

Civilna in vojaška krojačnica

Pavel Pestotnik

Trst — ul. Farneto št. 46 — Trst

se priporoča

slavnemu občinstvu in posebno članom „N. D. O.“

Cene najnižje. — Delo solidno. — Postrežba točna. —

: Pekarna Mreule :

v Rojanu, ulica Montorsino št. 7

ima na razpolago

vedno svež kruh

in vsakovrstne najfinejše sladščice.

Sprejema naročila.

Pekarna Saksida

- v ulici del Belvedere št. 3. -

ima na razpolago

VEDNO SVEŽ KRUH

Prodaja vsakovrstne sladščice, biškote Gatti, mandeljnovi fave in razna najfinejša vina.

SPREJME NAROČILA.

Zaloga likerjev v sodčkih in butilkah

Jakob Perharc

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor vsakovrstnih najfinejših in starih vin v buteljkah. Postrežba točna. Cene zmerne. Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke

Centrala v Ljubljani. Trst, Piazza della Borsa 10. Podružnice v Splitu in Celovcu.

Delniška glavnica K 3.000.000, rezervni fond K 300.000.

Opravlja najkulantnejše vse

- bančne in menične posle -

kupuje in prodaja pod dobrimi pogoji posebno

- devize in vsake vrste tuji denar. -

Vloge na knjižice

obrestuje s čistimi

4 1/2 %

Zaloga obuvala in čevljarški mojster

JOSIP STANTIČ

Zalagatelj c. kr. redarstvene straže, c. kr. glavnega carinskega urada in skladišč c. kr. priv. lloyd. orož. c. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Pulju.

TRST. — Ul. Rosario st. 2. — TRST.

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstne obuvala za gospode, gospe in otroke.

Prodaja najboljšo voščilo (biks) C. in M.

Velika izbora Galosch

— Cene nizke. —

— Postrežba točna. —

„TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA“

registrovana zadruga z omejenim poroštvo.

Piazza della Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši.

(Vhod po glavnih stopnicah). — TELEFON št. 952.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po

4 %

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 K. Posojila daja na vknjižbo po dogovoru 5%—6%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2, in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.

Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne.

izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo deco.

Poštno-hranilnični račun 816004.

ŽIVNOSTENSKA BANKA PRO ČECHY A MORAVU - Obrtna banka za Češko in Moravsko.

Ustanovno leto 1868.

Menjalnica: Via Nuova štev. 29.

Podružnica v Trstu.

Bančni prostori: Via S. Nicolò 30.

TELEFON: 21-57

CENTRALA v PRAGI. — Podružnice na Dunaju, I. Herrengasse 12, v Brnu, Budějovicích, Krakovu, Lvovu, Mor. Ostravi, Plznu, Prostějovu in Taboru. — CENTRALA v PRAGI.

KUPEJE IN PRODAJA VREDNOSTNE

Akejski kapital: K 30.000.000. — Rezervni in varnostni

ESKOPT MENIC IN INKASO. BORZNA NAROČILA

- PAPIRJE, VALUTE IN DIVIZE -

zakladi črez: 9.500.000. — Brzjavi: Ž. vnostenská, Trst

- Tekoči računi in računi na bančni žiro.

- PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO

4 1/4 % Vloge na vložne knjižice

STAVBNI KREDITI. — KREDITI PROTI DOKUMENTOM

LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH

4 1/4 %

VKRANJA.

Krojač Pavel Kočevar

se priporoča članom „N. D. O.“, bratom Sokolom in vsemu sl. občinstvu. — Izvršuje vsakovrstne obleke, kakor tudi sokolske kroje. Postrežba točna, cene zmerne. Švoji k svojim! Pavel Kočevar, krojač TRST, ulica Nicolò Machiaveli 13, TRST.

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel

pekarno in sladščičarno

Campo Belvedere št. 2

kjer ima na razpolago trikrat na dan svež kruh in razne sladščiče, potice itd.

Udani **Filip Trobec.****Filip Ivanišević****: zaloga dalmatinskega vina :**

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu

v ulici Valdirivo 17 (Telefon 1405)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „All' Adria“ ul. Nuova štev. 11 in „Al fratelli dalmati“ ulici Zudeceho štev. 8 v katerih toči svoja vina I. vrst.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo

dobroznano žganjarno

v ulici Miramar I., nasproti kolodvora južne železnice kjer toči najpristnejši kranjski brinjevec, vipavski tropinovec in prve vrste slivovec itd. Ima na razpolago tudi razne sirupe in druge likerje.

Ferdinand Pečenko.

Podpisani priporoča svojo

Gostilno Magagna

na vogalu ulic Carradori in Carlo Ghaga

kjer toči najboljšo „Kriško vino“, in pivo Puntigam. — Postreže ob vsaki uri z gorkimi in mrzlimi jedili.

Udani **Jakob Maganja.**

Podpisani priporoča svojo

GOSTILNO

v ul. dell'Istria 658

kjer toči najizvrstnejša istrska vina in dalmatinski opolo. Postreže lahko tudi z mrzlimi in gorkimi jedili.

G. Babič.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo dobroznano

gostilno s krasnim vrhom**: „Al buon ritrovo“ :**

v ulici Stadion štev. 19,

kjer toči kraški teran prve vrste, najboljšo istrsko belo in črno vino, poleg tega izvrstno vipavsko in tudi dalmatinsko vino, kakor tudi Dreherjevo pivo ter more poslužiti z domačo kuhinjo kakor tudi z mrzlimi jedili. — Posebno ugodno za delavce.

Za obilen obisk se priporoča rodoljub

Andrej Furlan.

Dobra domača hrana se dobi v gostilni

„Al Telegrafo“

ulica dello Squero nuovo štev. 15-17, (nasproti poštne palače).

Puntigamsko marčno pivo. — Izvrstna vina: dalmatinsko, istrsko, avstrijsko, štajersko in furlansko. Ob vsaki uri gorka in mrzla jedila.

Kosila po 48 stotink.

Udani **M. HUTTER.****Pekarna****Valentin Kukanja**

vogal ul. Molin a Vento in Gastaldi ima na razpolago

-- vedno svež kruh --

in vsakovrstne sladščiče.

Kajetan Bonefačić

priporoča svojo

žganjarno ex POČKAJ

na vogalu ulic Ghaga in Cecilia

Toči naravni dalmatinski in vodnjanski tropinovec i polhograški brinjevec in jagodec in druge razne likerje.

Uljudno naznanjamo da smo otvorili popolnoma novo urejeno

trgovino izgotovljenih oblek za

:: gospe, gospode in otroke

ter zagotavljamo točno in solidno postrežbo, kakor tudi najnižje stalne cene. Priporočamo se najodličnejšim spoštovanjem

Bohinec & Co. - Trst

Via delle Torri štev. 2

(za crkvijo sv. Antona novega).

Kje se snidemo vsi delavci ob nedeljah in praznikih?

V gostilni Hinka Kosiča

„Pri stari Breskvi“

v ulici del Belvedere 17.

kjer dobimo dobrega terana vipavca in istrsko vino ter vsake vrste jedila gorka in mrzla.

: Pekarna Josip Vatovec :

ulica Sette Fontane 834, Trst

s prodajo sladščič. - Vsak čas svež kruh.

Postrežba na dom.

Moke iz prvih ogrskih m'linov. Dezertni prepečenici.

Gostilna društva Jadran ul. S. Marco št. 17.

toči najizvrstnejše

vipavsko

najbolje - - - - -

istrsko vino

in pristni - - - - -

kraški teran

Postreže z mrzlimi in gorkimi jedili.

Postrežba točna. Cene zmerne.

IVAN KOŠMERLI IVANOV

priporoča svojo

TRGOVINO Z JESTVINAMI

v ROJANU, ul. Montorsino št. 7

kjer ima na razpolago vsakovrstne kolonijalije in druge jestvine, kakor tudi razne delikatese, najboljša vina in pivo v buteljkah.

: NOVO POGREBNO PODJETJE :

v Trstu, ul. Vincenzo Bellini 13, telefon 1402

tik cerkve sv. Antona novega.

Bogato preskrbljeno z najlepšo in vso pogrebno opravo. Mrtvaški vozovi na izbero, za prireditve vsakovrstnih pogrebov.

Lastna izdelovalnica in zaloga vencev in raznih ovetlic itd.

Prodaja vsakovrstnih predmetov mrtvaške stroke. Zaloga voščenih sveč, z lastno tovarno. — Prodaja na debelo in na drobno.

Sprejema naročila za prirejanje pogrebov na deželo in v inozemstvo.

VODSTVO.**K13 V. Dobauschek K13**

TRST, ul. Giosuè Carducci 11 (prej ul. Torrente), TRST.

Vrhu tega po jako nizkih cenah:

barvane ali črne obleke za moške in dečke, kakor tudi oblečice za otroke. — Paletots, površniki, raglau, ulster, jope, jopiči, telovniki, hlače, modre bluze za kovače in mehanike, klobuki, kape, pletenine, spodnje hlače, srajce, naprsniki, ovratniki, ovratnice, zapestniki, nogovice in druge potrebščine za moške.

Izdelujejo se obleke po meri.

Govori se slovensko.

Delniška glavnica:

K 10.000.000.

Telefon 19-95.

OSREDNJA BANKA ČEŠKIH HRANILNIC

Podružnica v Trstu — Piazza del Ponterosso 3.

Vlog okoli:

K 85.000.000

Naslov za brz.: SPOROBA NKA

4 1/4 % vloge na knjižice.

Menjalnica. BANČNO TRGOVANJE VSEH VRST. — Premijene vloge po 4 3/4 %

Centrala denarnih zavodov avstro-ogrskih. — Izdaja sirotinsko-varne 4 % bančne obligacije

Vloge na tekoči račun do 4 1/4 %**-- JADRANSKA BANKA V TRSTU --**

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopje)

KUPEJE IN PRODAJA

VREDNOSTNE PAPIRJE (RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA, PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)

--- VALUTE IN DEVIZE ---

PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Eskopt menic in inkaso, borzna naročila

SAFE-DEPOSITS

Promese k vsem žrebanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica**4 1/4 %** VLOGE NA KNJIŽICE. — TEKOČI IN ŽIRO RAČUN — VLOŽENI DENAR OBRESTUJE

SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA. : : : :

STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI DOKUMENTOM VKRANJA. — — —

Uradne ure: 9 — 12., 2-30 — 5.30. — Brzjavi: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 793.

Restavracija, cene zmerne.

Trst — Grand Hôtel BALKAN — Trst

Kavarna, cene zmerne